

Вѣрата въ настѣпаещето политическо възраждане на България бѣше тѣй крѣпка, че нищо не можеше да я разклати. Напротивъ, турскитѣ свирѣпства като че да усилваха тази вѣра още повече. За жертвитѣ цариградскитѣ българи ги прѣдвиждаха отдавна, и тѣ не бѣха за тѣхъ никаква изненада. Наистина тѣзи жертви надминаха по своя ужасъ и размѣръ всѣка човѣшка прѣдвидливостъ, но и така тѣ пакъ се посрѣщаха и цѣнѣха като условие необходимо за свободата, която имаше да се извоюва. „Жално, много жално, казваше сега Екзархътъ, покъртенъ до сълзи, но свикналъ и той до нѣйде сега съ възстанническия духъ, жално, но пакъ безъ жертви, нищо не може се доби отъ турцитѣ. Нека си припомнимъ само кланетата и другитѣ звѣрства, които извършиха тѣ въ Цариградъ и другадѣ при избухването на грѣцкото възстание, на *Завѣрата*“ (1821 г.).

Тѣй сждѣха, така гледаха на положението и всички почти други. Тѣ скърбѣха, но тѣ сами пакъ се утѣшаваха. И, колкото голѣми и да бѣха сега страхотитѣ за всѣки българинъ, защото въ всѣки българинъ турцитѣ гледаха сега заклетъ врагъ на турския народъ, тѣ пакъ мислѣха, че въ тия критически обстоятелства не трѣба да стоятъ ни съ съвършено кръстосани ръцѣ, ни съ съвършено онѣмѣли уста. Всѣки единъ мислѣше, че въ тоя случай нему се налага свещена длѣжностъ да помогне на злочестото отечество.

Отъ тукъ тайни срѣщания, тайни събрания, тайни съвѣщания, на които всички слѣдъ съобщение и сравнение на полученитѣ отъ одного и отъ другото новини по кървавитѣ и опустошителнитѣ произшествия, главниятъ прѣдметъ бѣше въпросътъ, какви постѣпки биха могли да се прѣдприематъ било чрѣзъ частни пò-извѣстни и пò-влиятелни лица, било чрѣзъ самата Екзархия прѣдъ